

tæller. Værdier kan ikke udelukkende måles i økonomi, status og effektivitet, fordi vi er mennesker, før vi er titler, og fordi vi er mennesker af nødvendighed og kun statsborgere ved en tilfældighed.

Menneskets frihed og ansvar for fællesskab er grundstenen i Venstres politik. Derfor skal en værdidiskussion også tage sit udgangspunkt heri. Værdikamp handler om menneskets frihed og om menneskets ansvar for det fællesskab, vi er en del af. Den handler om muligheder, men også om personligt ansvar. Den handler om frihed til forskellighed, men også om ansvar for samhørighed. Værdikamp handler ikke om ensretning af mennesker, om kamp mod andre eller knægtelse af forskellige kunst- eller kultursyn.

Jeg vil gerne sige til alle liberale mennesker i Danmark, at hvis en værdikamp tager udgangspunkt i at kæmpe mod bestemte grupper, får kampen et totalitært præg. En sådan kamp vil aldrig kunne skabe fælles værdier, kun grave grøfter. Det er vigtigt som liberal at være opmærksom på det, for ellers begår vi forkæmpere for den liberale tanke den samme fejl, som socialismen historisk set altid har gjort.

Alle ved i dag godt inderst inde, at socialismen fejlede og spillede fallit. Det var der mange grunde til. Den vigtigste systemfejl i socialismen er, at der ikke er plads til andre end socialister i det socialistiske samfund. I et liberalt samfund er og skal der også være plads til socialister. Dermed ikke sagt, at alt er lige gyldigt, for så bliver det hele ligegyldigt.

Liberale mennesker må også kæmpe for at sætte grænser for politik. Vi skal ikke politisere alt. I kunstnerisk forstand betyder det jo ikke noget, hvad folk som Jens Jørgen Thorsen, Poul Dissing eller Lars von Trier stemmer eller har stemt på. De har provokeret os, givet os oplevelser og stof til eftertanke. Det er jo det vigtige. Uden dem havde Danmark ganske enkelt været et kedeligere land at leve i.

Vi er ikke ens, og vi skal ikke være ens. Et rigt samfund som det danske har og skal have plads til, at vi alle kan leve og udtrykke os, som vi ønsker. Men når det er sagt, er det samtidig uendelig vigtigt at slå fast, at det er en udtrykkelig forudsætning for friheden, at man ikke krænker andres frihed, hverken økonomisk, politisk eller åndeligt. Vi har alle et personligt ansvar for den fælles frihed.

Venstre vil styrke borgersynet. Vi ønsker at stimulere den enkeltes syn på helheden i vort samfund. Vi ønsker gennem vores politik at ud-

trykke anerkendelse af de mennesker, som tager vare ikke bare på sig selv, men også på fællesskabet. Det kræver et opgør med det konsekvensløse samfund. Venstre vil belønne dem, som tager vare på fællesskabet, og vi vil sætte konsekvent ind over for dem, som føler sig hævet over fællesskabet.

Kl. 10.15

Som menneske og borger må man gøre sig klart, at frihed og ansvar følger hinanden. Hvis man forlanger frihed, må man også spørge sig selv, hvad man selv kan gøre, for at andre oplever frihed. Man kan ikke bare forvente frihed til sig selv, mens man kræver af andre. Enhver borger skal gøre sig klart, at hver gang vi forlanger noget af staten, er der andre, der må betale for det.

Under den tidligere regering var den betaling ikke så synlig, fordi ingen i realiteten lagde mærke til, når der blev lagt en lille ekstra afgift på pas, sodavand, chokolade, varme, vand. Og dermed blev det at kræve ind til sig selv og sine en gratis omgang. Man behøvede ikke som borger at forholde sig til, at nogen skulle betale gildet. Resultatet blev, at friheden for den enkelte blev indsnævret, og at egoismen blev sat i system.

Det vil Venstre modvirke. Derfor indførte regeringen også fra dag et et skattestop. Skattestoppet er nemlig ikke blot et effektivt økonomisk styringsredskab, der hjælper os med at holde de offentlige udgifter nede. Skattestoppet stimulerer os alle sammen til at indse, at der er andre, der må af med penge, hver gang vi selv kræver.

Det styrker borgersynet at appellere til det personlige ansvar for fællesskabet. Det fortæller, at man ikke bare kan definere sig selv som bruger af staten og som offer for alt det, som staten ikke gør for en. Offermentalitet er usundt for mennesket og jo dermed også for fællesskabet. Hvis vi hele tiden ser os selv som ofre, glemmer vi at spørge: Hvad kan jeg gøre for mig selv og for andre?

Når danske gymnasieelevers sammenslutning, DGS, argumenterer med, at elevernes fravær skyldes kedelig undervisning, er det jo, fordi de definerer sig selv som brugere af skolen, som var gymnasiet et serviceapparat. Men skolen er ikke et serviceapparat. Skolen har til formål at skabe myndige borgere med en kunnen, der rustes til mødet med virkelighedens barske verden uden for de trygge mure.